

The Holy See

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 17. prosinca 2008.

Boić nije samo rođenje velike osobe

Draga braćo i sestre, upravo danas započinju dani došašća koji nas neposredno pripravljaју na Gospodinov Boić: ušli smo u Boićnu devetnicu tijekom koje se u mnogim kršćanskim zajednicama slave liturgijska slavlja koja resi obilje biblijskih tekstova kojima je cilj snanije pobuditi iščekivanje Spasiteljeva rođenja. Cijela Crkva, naime, upire svoj pogled vjere u tu svetkovinu koja je sada već tako blizu pripremajući se, kao i svake godine, pridruiti radosnoj pjesmi anđela, koji su usred noći najavili pastirima čudesni događaj Otkupiteljeva rođenja, pozivajući ih da se zapute u betlehemsku spilju. Ondje lei Emanuel, Stvoritelj koji je postao stvorenje, povijen u pelene i poloen u skromne jasle (usp. Lk 2,13-14).

Po ozračju koje ga čini prepoznatljivim, Boić je svetkovina svega svijeta. I oni koji se ne priznaju vjernicima, naime, mogu u tom kršćanskom blagdanu kojeg se slavi svake godine opaziti nešto čudesno i nadnaravno, nešto duboko što govori srcu. To je blagdan koji pjeva o daru ivota. Rođenje djeteta uvijek bi morao biti događaj koji donosi radost; zagrljaj novorođenčeta redovito budi u čovjeku osjećaje panje i brinosti, ganuća i njenosti. Boić je susret s novorođenim djetetom koje plače u siromašnoj spilji. Dok ga promatramo u jaslicama, kako ne pomisliti na mnogu djecu koja i danas, u mnogim dijelovima svijeta, dolaze na svijet u velikom siromaštvu? Kako ne pomisliti na neprihvaćenu i odbaćenu novorođenčad, na onu koja ne uspije preivjeti zbog oskudice lijekova i nedovoljne brige? Kako ne pomisliti i na obitelji koje bi htjele iskusiti radost rođenja vlastitog djeteta ali im se ta elja nije ispunila? Pod utjecajem hedonističkog konzumerizma, naalost, Boiću prijeti opasnost da izgubi svoj duhovni smisao i pretvori se u prigodu za kupnju i razmjenu darova zbog koje trgovci zadovoljno trljaju ruke! Poteškoće, nesigurnosti i sama ekonomska kriza kroz koju ovih mjeseci prolaze mnogobrojne obitelji, i kojom je pogođen čitav svijet, mogu biti poticaj na

ponovno otkrivanje topline jednostavnosti, prijateljstva i solidarnosti, tih tipičnih boićnih vrijednosti. Nakon što se s njega skinu sve naslage konzumerizma i materijalizma, Boić moe postati prigoda za prihvaćanje, kao osobnoga dara, poruke nade koja proizlazi iz otajstva Kristova rođenja.

Sve to, međutim, nije dovoljno da se shvati puna vrijednost svetkovine za koju se pripravljamo. Mi znamo da se o njoj slavi središnji događaj povijesti: utjelovljenje boanske riječi za otkupljenje ljudskog roda. Sveti Leon Veliki, u jednoj od svojih brojnih boićnih homilija, ovako kliče: "Kličimo u Gospodinu, dragi moji, i otvorimo svoje srce najčišćoj radosti. Jer je svanuo dan, za koji se svijet još od davnih vremena pripravljao, koji za nas znači novo otkupljenje i vječnu radost. Pred našim se očima, kao i svake godine, ponavlja neprolazno veliko otajstvo našega spasenja koje je obećano od početaka i koje se ispunilo na kraju vremena" (Homilija XXII.). Na tu se temeljnu istinu u svojim poslanicama više put vraća sveti Pavao. Galaćanima, primjerice, piše: "A kada dođe punina vremena, odasla Bog Sina svoga: od ene bi rođen, Zakonu podloan da... primimo posinstvo" (4,4). U Poslanici Rimljanima ističe logike i zahtjevne posljedice toga spasenjskog događaja: "ako pak djeca (Boja), onda i baštinici, baštinici Boji, a subaštinici Kristovi, kada doista s njime zajedno trpimo, da se zajedno s njime i proslavimo" (8,17). Ali poglavito sveti Ivan u Proslovu četvrtoga Evanđelja duboko razmišlja o otajstvu utjelovljenja. Zato je Proslov već davno ušao u boićnu liturgiju: u njemu se naime nalazi izraz koji označava uzrok naše radosti i saima istinski sadraj te svetkovine: "Et Verbum caro factum est et habitavit in nobis / I Riječ tijelom postade i nastani se među nama" (Iv 1,14).

Na Boić, dakle, ne obilježavamo tek obljetnicu rođenja velike osobe; ne slavimo jednostavno i na apstraktan način tajnu rođenja jednog čovjeka ili općenito tajnu ivota; još manje slavimo početak novog godišnjeg doba. Naprotiv, na Boić se spominjemo nečega vrlo konkretnog i vanog za ljude, nečega bitnog za kršćansku vjeru, spominjemo se istine koju sveti Ivan saima u svega nekoliko riječi: "Riječ tijelom postade". Riječ je o povijesnom događaju kojeg se evanđelist Luka trudi smjestiti u točno određeni kontekst: zbio se u dane kada je izašla odredba o prvom popisu cara Augusta, kada je Kvirinije bio upravitelj Sirije (usp. Lk 2,1-7). Događaj spasenja koji je Izrael vjekovima iščekivao dogodio se u noći koja je povijesno datirana. U mrkloj noći koja se nadvila nad Betlehemom upalilo se veliko svjetlo: Stvoritelj svega svijeta se utjelovio sjedinivši se nerazdruivo s ljudskom naravi, tako da je postao stvarno "Bog od Boga, svjetlo od svjetla" i istodobno čovjek, pravi čovjek. Ono što Ivan na grčkom naziva "ho logos" – prevedeno na latinski "Verbum" a na hrvatski "Riječ" – znači također "Smisao". Mogli bismo zato Ivanov izraz shvatiti ovako: "vječni Smisao" svijeta postao je opipljiv našim osjetilima i dokučiv našim umom: sada ga moemo rukom dotaknuti i promatrati (usp. 1 Iv 1,1). "Smisao" koji se utjelovio nije neka opća ideja utisnuta u svijet; to je "Riječ" upućena nama. Logos nas poznaje, poziva nas, vodi nas. Nije neki opći zakon, u sklopu kojeg mi vršimo neku ulogu, već je Osoba koja se zanima za svakog pojedinog čovjeka; to je ivi Boji Sin, koji se utjelovio u Betlehemu.

Mnogim ljudima, i na neki način svima nama, sve se to čini previše lijepim da bi bilo istinito. No, bez ikakve sumnje nam je potvrđeno: da, postoji smisao, i smisao nije neki nemoćni prosvjed

protiv apsurdna. Smisao ima moć: to je Bog, dobri Bog, kojega se ne smije miješati s nekim uzvišenim i dalekim bićem, kojeg nećemo nikada doseći, već je Bog koji je postao naš bliži i vrlo nam je blizak, koji ima vremena za svakoga od nas i koji je došao da ostane s nama. Samo se od sebe, dakle, nameće pitanje: "Je li takvo nešto moguće? Priliči li Bogu da postane djetetom?" Da bismo pokušali otvoriti srce toj istini koja prosvjetljuje čitavu ljudsku egzistenciju, treba prignuti um i priznati ograničenost našega razuma. U betlehenskoj štatici Bog nam se pokazuje kao ponizno "dijete" da pobijedi našu oholost. Možda bi se lakše predali da je pred nas izašao sa svojom moći i mudrošću. Ali, on ne eli našu predaju, već radije apelira na naše srce i na našu slobodnu odluku da prihvatimo njegovu ljubav. Učinio se malenim da nas oslobodi one ljudske tenje za veličinom koja proizlazi iz oholosti; slobodno se utjelovio da nas učini uistinu slobodnima, slobodnima da ga ljubimo.

Draga braćo i sestre, Boić je povlaštena prilika za razmišljanje o smislu i vrijednosti naše egzistencije. Približavanje te svetkovine nam pomaže razmišljati, s jedne strane, o dramatičnosti povijesti u kojoj ljudi, ranjeni grijehom, vječno tragaju za srećom i zadovoljavajućim smislom života i smrti; s druge nas potiče razmišljati o milosrdnoj dobroti Boga, koji je došao ususret čovjeku da mu izravno saopći Istinu koja spašava, i prijateljuje s njim i učini ga dionikom svojega života. Pripremimo se, stoga, za Boić s poniznošću i jednostavnošću, oraspolojmo se za primanje dara svjetla, radosti i mira, kojim to otajstvo zrači. Prihvatimo Kristov Boić kao događaj koji je kadar obnoviti danas naš život. Susret s Djetetom Isusom pretvara nas u ljude koji ne misle samo na sebe, već se otvaraju očekivanjima i potrebama braće. Na taj ćemo način i mi postati svjedoci svjetla koje Boić prosipa na čovječanstvo trećeg tisućljeća. Molimo Presvetu Mariju, svetohranište utjelovljene Riječi, i svetog Josipa, tihog svjedoka događaja spasenja, da u sebi osjetimo one osjećaje koji su njih primali dok su iščekivali da se Isus rodi, tako da i mi uzmognemo sveto proslaviti predstojeći Boić, u radosti vjere i nošeni zauzetošću za iskrenim obraćenjem.

Svima sretan Boić!